

УДК 013:[026:37](477-25)ДНПБУ(0.034.2)

*Л. О. Пономаренко,
заст. директора з науково-бібліотечної роботи
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

**ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ**

У статті проаналізовано змістові та жанрові особливості електронних бібліографічних ресурсів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, доступ до яких надається віддаленим користувачам через веб-портал зазначеної бібліотеки, розглянуто можливість їхньої інтеграції.

Ключові слова: *електронні бібліографічні ресурси, бібліотечно-каталожні електронні посібники, науково-допоміжні бібліографічні покажчики, рекомендаційні покажчики, біобібліографічні посібники, інформаційно-бібліографічний ресурс, науково-педагогічна електронна бібліотека, веббіографія, віртуальна бібліографічна довідка, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.*

Актуальність дослідження. Активне використання в щоденній науково-дослідній діяльності й навчальному процесі електронних інформаційних ресурсів України з питань освіти, педагогіки та психології є важливим кроком на шляху до цивілізованої інтеграції нашої країни у світовий освітній та інформаційний простір. Для задоволення потреб сучасного користувача в забезпеченні доступу до всіх інформаційних ресурсів як власної генерації, так і придбаних, бібліотеки активно освоюють та впроваджують сучасні досягнення в галузі інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотечні процеси. Бібліографічна діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського знаходиться на новому етапі розвитку, що пояснюється впровадженням інноваційних технологій, формуванням електронного середовища й появою нового виду бібліографічних ресурсів – електронних.

Аналіз наукових досліджень. Теоретико-методичні проблеми електронних бібліографічних ресурсів розглядалися в працях вітчизняних і зарубіжних бібліографознавців: О. К. Беспалової, Г. Л. Левіна, І. Матвєєвої, І. Г. Моргенштейна, Л. Ф. Трачук, В. О. Фокеєва, Г. М. Швецової-Водки, Г. Шемаєвої. Класифікацію комп'ютерних бібліографічних ресурсів на основі ієрархії фасетів розроблено Г. М. Швецовою-Водкою. Становлення й еволюцію системи довідково-бібліографічного обслуговування в мережі бібліотек НАН України, структуру їхніх довідково-бібліографічних інформаційних ресурсів вивчала Т. В. Добко. Практичні аспекти створення електронних бібліографічних покажчиків викладено в посібнику О. В. Панкової та Л. С. Беркутової. Проте, незважаючи на наявність ґрунтовних наукових праць із цієї проблематики, рівень дослідження галузевих бібліографічних ресурсів залишається недостатнім для забезпечення інноваційного розвитку педагогічної й психологічної наук, освіти та практики.

Метою цієї статті є аналіз стану електронних бібліографічних ресурсів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, доступ до яких надається віддаленим користувачам через веб-портал зазначеної бібліотеки, їхніх змістових і жанрових особливостей, розгляд можливості їхньої інтеграції, розроблення рекомендацій, які сприятимуть подальшому розвитку й використанню таких ресурсів для задоволення інформаційних потреб фахівців освітянської галузі України.

У межах НДР «Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (далі ІГІР) в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського» (наук. керівник – П. І. Рогова, канд. іст. наук, старш. наук. співроб.) постало завдання на веб-порталі ДНПБ України створити єдину точку доступу до галузевої фахової інформації всіх учасників освітнього процесу, що сприятиме підвищенню ефективності наукових досліджень, удосконаленню навчально-виховного процесу в закладах освіти різних рівнів, зростанню професійної й інформаційної культури освітян, та інтегрувати інформаційні ресурси з питань педагогіки, психології й освіти в електронній формі шляхом об'єднання ресурсу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та книгозбірень освітянської галузі України в електронну бібліотеку галузевого спрямування.

Основна частина. До виконання поставленого завдання ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підходила планомірно й системно. Здійсненню запланованого сприяли інноваційні форми роботи, які було впроваджено в діяльність цієї установи впродовж 2006–2010 рр. Зокрема, створено веб-портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (www.dnpb.gov.ua); активно формувався електронний каталог (ЕК); розпочато роботу щодо організації повнотекстових баз даних (БД); здійснювалося бібліографічне обслуговування користувачів через віртуальну довідку; створювалися віртуальні інформаційно-бібліографічні ресурси з актуальних питань педагогіки й психології, бібліотекознавства та бібліографознавства; готувалася вторинна продукція з актуальних питань педагогіки й психології, яку було представлено в повнотекстовій формі на веб-порталі та розіслано до бібліотек мережі тощо [6]. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як головна книгозбірня мережі освітянських бібліотек уперше системно й планомірно поглиблювала процес створення вторинної продукції в традиційній та електронній формах. Це сприяло подальшій роботі бібліотеки щодо формування електронних бібліографічних ресурсів, їхньої інтеграції й надання доступу користувачам до них через її веб-портал. Аналіз статистичних даних свідчить, що портал бібліотеки є активно відвідуваним. Якщо 2006 р. сайтом зазначеної установи скористалися 8 тис. відвідувачів, то впродовж 2013 р. – уже понад 150 тис. користувачів.

У ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського накопичено чималий досвід щодо створення значних масивів електронних бібліографічних ресурсів. Насамперед слід назвати бібліотечно-каталожні електронні посібники, які представлено електронним каталогом (ЕК) бібліотеки, що почав формуватися з 2004 р. у програмі

MARK-SQL, а з 2006 р. – у САБ ІРБІС. За допомогою модуля Web ІРБІС, що розміщений на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, для віддалених користувачів надається доступ до ЕК. Він складається з шести баз даних (БД): «Книги», «Періодика», «Рідкісні книги», «Бібліотечна справа» тощо; імідж-каталогу генерального алфавітного каталогу (понад 230 тис. карток українською, російською та іноземними мовами). Широкі можливості для бібліографічного пошуку надають зведені БД. На порталі книгозбірні вони представлені двома БД: зведеною базою даних дисертацій із питань освіти, педагогіки й психології та зведеною базою фахових періодичних видань, які передплачують ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й провідні освітянські бібліотеки України. Створення ЕК здійснюється на інноваційних засадах кооперації та координації, зокрема розпочато інноваційну діяльність щодо обміну бібліографічними записами з освітянськими книгозбірнями МОН України й НАПН України (так, до наповнення БД «Періодика» долучилося 10 бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного профілю). У результаті проведеної роботи станом на 01.10.13 р. зазначені БД уже розміщені та діють на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в рубриці «Електронні ресурси» розділу «Ресурси» (<http://dnpb.gov.ua/>).

Бібліографічні покажчики – основна вторинна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Їх оперативно розміщують на веб-порталі бібліотеки, одночасно або навіть раніше за друковану версію, у спеціальних розділах рубрики «Бібліографічна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського». Необхідно зазначити, що впродовж майже 15 років існування цієї книгозбірні її співробітниками здійснювалася підготовка різних видів інформаційно-бібліографічних видань, перевага серед яких надавалася науково-допоміжним, рекомендаційним, поточним і ретроспективним посібникам, що за змістом поділяються на тематичні й персональні. Зокрема, було підготовлено та видано близько 100 ґрунтовних науково-допоміжних і рекомендаційних покажчиків.

Важливою складовою частиною системи бібліографічних видань для освітянської галузі є **науково-допоміжні посібники**, які сприяють цілеспрямованому інформаційному забезпеченню наукових досліджень установ НАПН України, зокрема опрацюванню нової методології педагогіки й філософії освіти на засадах людиноцентризму, створенню теорії цілісного розвитку особистості, забезпеченню якісного психолого-педагогічного та науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу на різних освітніх рівнях, вивченню актуальних проблем загальної, дитячої й педагогічної психології. Відповідно до наукових досліджень НАПН України науковцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготовлено 20 ретроспективних науково-допоміжних видань – фундаментальних тематичних покажчиків з актуальних питань педагогіки та психології для інформаційного забезпечення всіх ланок освіти: дошкільної, загальної середньої й вищої. Активний попит у спеціалістів і науковців освітянської галузі мають упорядковані фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського тематичні науково-допоміжні й

рекомендаційні бібліографічні покажчики: «Сучасні освітні технології» (Вип. 1–3, 2001–2003), «Загальноосвітня школа України за роки незалежності (1991–2001)» (2002), «Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України» (2002), «Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства» (2003), «Професійна освіта України за роки незалежності» (2004), «Сучасні технології в освіті» (Ч. 1–2, 2005–2007), «Розвиток професійної орієнтації в Україні» (2009), «Профільне навчання в старшій школі: шляхи розвитку» (Вип. 2, 2010), «Вища освіта України в умовах трансформації суспільства: стан, проблеми, тенденції розвитку, 2007–2011 рр.» (Вип. 2, 2012) та ін. Незамінним для педагогів у їхній виховній, просвітницькій діяльності є рекомендаційний посібник «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на рік».

Із метою науково-інформаційного забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної педагогічної науки, теорії та практики освіти, поширення передового досвіду в діяльності навчальних закладів держави, підвищення професійного рівня педагогічних і науково-педагогічних кадрів та компетентності учнівської й студентської молоді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з 2001 р. уперше в Україні започаткувала підготовку інформаційних видань про життя та діяльність видатних педагогів світу, відомих учених педагогічної науки України в трьох серіях: «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України» та «Ювіляри НАПН України». Також уперше в Україні бібліотекою створено серію «Майстри бібліотечної справи України», в якій розкривається творчий шлях і здобутки вітчизняних бібліотекознавців [4].

Біобібліографічні покажчики висвітлюють педагогічну спадщину та творче використання ідей педагогів України й зарубіжжя, які жили та творили в період від найдавніших часів до сьогодення. Основні завдання цих серій: популяризація наукового, науково-педагогічного, публіцистичного й літературного доробку педагогів; кумуляція біографічних і бібліографічних відомостей про їхні життя та діяльність; сприяння здійсненню галузевих біобібліографічних досліджень із питань розвитку педагогіки й психології; підвищення професійної майстерності педагогічних і бібліотечних працівників.

У межах серії «Видатні педагоги світу» уже підготовлено та видано дев'ять біобібліографічних видань, присвячених життю й діяльності В. О. Сухомлинського (2001, 2008), Я. Корчака (2003), А. С. Макаренка (2008), К. Д. Ушинського (2010), С. Ф. Русової (2010), М. І. Пирогова (2011), С. Х. Чавдарова (2012), Я. Ф. Чепіги (Зеленкевича). Покажчики цієї серії сприяють переосмисленню та об'єктивному висвітленню історико-педагогічного процесу, дають змогу скласти уявлення про розвиток фундаментальних і прикладних досліджень із питань педагогіки, психології, представляють всесвітньо відомі наукові школи, уможливають проведення досліджень із історії педагогічної науки, освіти та практики.

Електронні версії біобібліографічних покажчиків серії «Видатні педагоги світу» розміщено також на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на

сторінках інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» (http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/suhomlynskiy/), де створюється комплекс матеріалів – повнотекстових, бібліографічних, іконографічних тощо – про визначних і незаслужено забутих у радянський час вітчизняних і зарубіжних педагогів. За період 2008–2013 рр. в інформаційно-бібліографічному ресурсі представлено 37 персоналій, присвячених, зокрема, В. О. Сухомлинському, Х. Д. Алчевській, С. А. Ананьїну, О. М. Астрябу, Г. Г. Ващенко, Б. Д. Грінченку, М. П. Драгоманову, В. Ф. Дурдуківському, О. А. Захаренку, В. Н. Каразіну, К. Д. Ушинському, Я. Ф. Чепізі (Зеленкевичу) та ін. [2]. Аналіз відвідувань веб-порталу бібліотеки показав, що найбільший попит у користувачів мають: «Видатні педагоги України і світу» (4846 звернень у 2012 р.), «Педагоги-новатори України» (1885 звернень), «Бібліографічна продукція мережі освітянських бібліотек МОН та НАПН України» (1818 звернень).

Структура інформаційно-бібліографічного ресурсу про вчених така: біографія, бібліографія праць науковця, список публікацій про нього, повні тексти найбільш значущих його творів, а також матеріали, що висвітлюють втілення ідей видатних дослідників у навчально-виховний процес закладів освіти, відомості про їх вшанування в незалежній Україні та у світі, фотодокументи тощо. Подібну структуру мають електронний інформаційно-аналітичний ресурс **«Педагоги-новатори України»**, який створено з метою висвітлення здобутків сучасних українських педагогів і формування інформаційного банку ефективних науково-педагогічних рішень щодо реформування й модернізації сучасної освіти, та інформаційно-бібліографічний ресурс **«Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу»**, котрий уперше в Україні засновано для поширення досягнень бібліотечної науки й практики, популяризації праць відомих діячів бібліотечної справи, розкриття їхнього життя, діяльності, творчої спадщини та втілення їхніх ідей у практику. Нині в ресурсі «Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу» розміщено матеріали про 8 осіб: Л. У. Биковського, М. П. Гуменюка, М. Ф. Комарова, Ф. І. Каратигіна, Н. К. Крупську та ін. Ресурси розташовано в розділі «Науково-інформаційна діяльність», вони постійно поповнюються. Важливою складовою частиною всіх цих ресурсів є бібліографічна інформація про праці педагогів та публікації про їхній життєвий і творчий шлях.

Водночас бібліографічна продукція ДНПБ України представлена в Науково-педагогічній електронній бібліотеці України (далі – НПЕБ), доступ до якої здійснюється на єдиній платформі САБ ІРБІС64. Акцентуючи увагу на впровадженні нових інформаційних технологій, слід підкреслити важливість створення електронної бібліотеки як системи, що реалізує уніфікований підхід до накопичення, збереження та організації різноманітної інформації й надання доступу до неї. НПЕБ – спеціалізована книгозбірня загального користування. У ній акумульовано інформаційні ресурси, що містять інформацію з питань освіти, педагогіки та

психології й суміжних галузей наук, і надано інтерактивний доступ до зазначених джерел інформації користувачам різних категорій [1, с. 16]. Ресурс НПЕБ організовано у вигляді колекцій і рубрик, що дає змогу користувачеві переходити від колекцій до рубрик та конкретних видань. У структурі фонду НПЕБ є відповідний розділ «Вторинна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського».

Як зазначає у своєму дослідженні Т. В. Добко, «Виявлення бібліографічних показників, тематичних списків літератури ускладнене через їх розпорошеність на сайтах окремих бібліотек, тому логічним є створення веб-метабібліографії, яка б орієнтувала у бібліографічних ресурсах» [3, с. 256]. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського вже розпочала кумуляцію відомостей про бібліографічні посібники власні та освітянських книгозбірень, створивши відповідні сторінки на своєму веб-порталі: «Бібліографічна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського», «Бібліографічна продукція мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України». Детальний аналіз надходжень вторинної продукції від мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України за 2012 р. і попередні роки до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського дав підстави для висновку, що не всі провідні освітянські книгозбірні України надсилають бібліографічні показники. Так, згідно зі «Зведеним планом науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України...», який щорічно готується фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2012 р. бібліотеками мережі було заплановано підготувати 171 бібліографічний посібник з актуальних психолого-педагогічних питань, із них 63 планувалося видати типографським способом, 108 – в електронній і принтерній формі. Натомість до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського станом на 01.10.2013 р. надійшло лише 19 показників у традиційній формі (44 видання в 2011 р.), електронних і принтерних – жодного примірника. Свою друковану продукцію надіслали такі книгозбірні: ЛОНПБ (4 назви), МНПБ (1 назва), бібліотеки ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів (14 назв). Здійснений ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського аналіз сайтів мережі освітянських книгозбірень засвідчив, що власна бібліографічна продукція в повному тексті представлена лише на сайтах/сторінках 18 бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів [5, с. 81]. У зв'язку з цим постає завдання активізувати роботу щодо надання доступу до бібліографічних ресурсів освітянських книгозбірень.

Нині бібліотеки активно послуговуються можливостями Інтернету під час інформаційного забезпечення користувачів, що дає їм змогу значно доповнити свої інформаційні ресурси. Саме веббібліографія, яка впорядковує й організовує ресурси Інтернет, покликана суттєво допомогти в пошуку необхідних відомостей у світовій мережі користувачам відповідно до їхніх потреб. Кожна книгозбірня намагається створити перелік авторитетних сайтів, що містять корисні ресурси. 2007 р. Навігатор

в Інтернет із питань педагогіки й освіти, розміщений на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, містив 375 посилань, які регулярно оновлювалися та доповнювалися. Навігатор – це структурований ресурс відомостей про пошукові системи, сайти бібліотек, освітні сайти в Інтернеті, електронні бібліотеки й електронні видання, офіційні та правові сайти, сайти рефератів, спонсорських і донорських організацій, повнотекстові ресурси іноземними мовами тощо. 2012 р. із метою надання доступу до ІПР було здійснено науково-організаційну роботу щодо оновлення й наповнення новими лінками розділу порталу «Навігатор в Інтернет». Завдяки вдосконаленню Навігатора сформовано оптимальну структуровану систему пошуку, що забезпечує зручність орієнтування користувачів серед освітніх інформаційних систем і сайтів. Також було створено новий підрозділ Навігатора – «Повнотекстові електронні журнали іноземними мовами», де представлено періодичні видання з таких питань: освіти, педагогіки та психології; мовознавства й філології; бібліотекознавства, бібліографознавства.

З метою інформаційного забезпечення віддалених користувачів із 2008 р. почала діяти «Віртуальна бібліографічна довідка ДНПБ України». Її відкрито в рамках спільного проекту «Об'єднана віртуальна довідкова служба», до складу якої входять 17 книгозбірень і котру очолює Національна бібліотека України для дітей. Спостерігається позитивна динаміка щодо надання ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського довідок: якщо 2008 р. фахівцями бібліотеки було виконано 155 довідок, то в наступні роки – 550–580 довідок щорічно. Архів виконаних довідок проекту «Об'єднана віртуальна довідкова служба» станом на 7.10.2013 р. налічував 30341 довідку, з них із питань освіти – 885. У зазначеному проекті станом на 1.09.2013 р. фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було виконано впродовж 2007–2013 рр. 2400 письмових бібліографічних довідок, що становить 7,9 % від загальної кількості довідок. Цей електронний бібліографічний ресурс ще подекуди опиняється поза увагою як бібліотекарів, так і користувачів, хоча його потенційні можливості в забезпеченні інформаційних потреб досить значні.

Залишається розпорошеною на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського бібліографічна інформація, що міститься у віртуальних книжкових виставках, де, крім неї, подано ще й іконографічну, реферативну інформацію, корисні посилання на інтернет-ресурси тощо.

Висновки. Проведений аналіз електронних бібліографічних ресурсів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського дав підстави для таких висновків.

Бібліографічна інформація, створювана ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в традиційному та електронному вигляді, характеризується жанровим різномаяттям, змістовним наповненням, галузевою спрямованістю, гетерогенністю, розпорошеністю за розміщенням на веб-порталі.

Для реалізації принципу рівного й вільного доступу до інформації та розбудови інформаційного простору держави ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського слід удосконалити доступ до своїх електронних ресурсів, електронних каталогів,

вторинної продукції через Інтернет. З цією метою в межах НДР «Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (далі ІГР) в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського» розроблено 3 концепції: «Концепцію створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського», «Концепцію науково-педагогічної електронної бібліотеки ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського», «Концепцію веб-порталу ДНПБ України як єдиної точки доступу до галузевих інтегрованих ресурсів». Реалізація зазначених концепцій передбачає активне застосування нових технологій та інтеграцію розрізаних інформаційних ресурсів на єдиній платформі, що можливо за таких умов:

- поширення й поглиблення корпоративної та кооперативної роботи між ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й провідними освітянськими бібліотеками щодо формування інтегрованих електронних ресурсів різних видів, зокрема зведених баз даних тощо;

- створення спільними зусиллями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та книгозбірень мережі єдиного вікна доступу до інтегрованих галузевих інформаційних ресурсів на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського;

- активізація взаємодії бібліотек мережі щодо обміну бібліографічною продукцією в електронній і традиційній формах.

Тому наступним кроком в інтеграції власних бібліографічних ресурсів є відмова від представлення освітянській спільноті бібліографічних посібників у вигляді списків, що містять перелік таких видань, створення окремої спеціальної БД, яка буде відображати традиційні та електронні бібліографічні ресурси як власної генерації, так і книгозбірень-партнерів. Практичне втілення зазначеного сприятиме інноваційному розвитку освіти в Україні, науково-інформаційному забезпеченню фахових потреб користувачів із питань педагогіки, психології й освіти.

Список використаних джерел

1. *Вараксіна Н. В.* Концепція науково-педагогічної електронної бібліотеки Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського / Н. В. Вараксіна ; [наук. ред. Рогова П. І.] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К. : [б. в.], 2013. – 63 с.

2. Видатні педагоги України та світу [Електронний ресурс] : ресурс містить біографії, бібліографію публікацій, повні тексти статей видатних педагогів, відомості про товариства, асоціації та заклади, які носять ім'я педагогів, фотогалереї тощо / автор ідеї, наук. кер. й наук. ред. П. І. Рогова. – Електрон. дані. – К., [2008–]. – Режим доступу: http://www.library.edu-ua.net/scientific_information_work/suhomlynskiy. – Назва з екрана.

3. *Добко Т. В.* Довідково-бібліографічна діяльність наукових бібліотек Національної академії наук України: становлення та розвиток (XX ст. – перше десятиліття XXI ст.) / Тетяна Добко ; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 376 с.

4. *Пономаренко Л. О.* Теоретичні та науково-практичні засади створення системи науково-бібліографічних документів із психолого-педагогічних питань у Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського / Л. О. Пономаренко // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України

ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. – С. 160–172.

5. Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики : зб. аналіт. і стат. даних за 2012 р. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, А. В. Копилова ; наук. ред.: П. І. Рогова, І. І. Хемчян]. – К., 2013. – 102 с.

6. Рогова П. І. Формування всеукраїнського інформаційного ресурсу з психолого-педагогічних питань освіти: сучасний стан, шляхи розвитку / П. І. Рогова // Бібл. вісн. – 2011. – № 4. – С. 58–61.

Л. А. Пономаренко

Электронные библиографические ресурсы Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского в информационном пространстве: состояние и проблемы развития

В статье проанализированы содержательные и жанровые особенности электронных библиографических ресурсов ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского, доступ к которым предоставляется удаленным пользователям через веб-портал указанной библиотеки, рассмотрена возможность их интеграции.

Ключевые слова: электронные библиографические ресурсы, библиотечно-каталожные электронные пособия, научно-вспомогательные указатели, рекомендационные указатели, библиографические пособия, информационно-библиографический ресурс, научно-педагогическая электронная библиотека, веб-библиография, виртуальная библиографическая справка, ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского.

L. O. Ponomarenko

Electronic Bibliographic Resources at V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine in the Information Space: State and Problems of Development

The author of the article analyzes content and genre peculiarities of the electronic bibliographic resources at V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, the access to which is provided for remote users through the web portal of the above mentioned library, and their integration capabilities.

Key words: electronic bibliographic resources, library catalogue electronic manuals, supporting scientific bibliographic indexes, reference indexes, bibliographic guides, information and bibliographic resource, scientific and educational electronic library, webliography, virtual bibliographic service, V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine.

Надійшла до редколегії 11.11.2013 р.

УДК026:37](477-25)ДНПБУ:02:004.9

Н. В. Вараксіна,

зав. відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

**ФОРМУВАННЯ ГАЛУЗЕВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ ДНПБ УКРАЇНИ
ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Представлено Концепцію науково-педагогічної електронної бібліотеки (НПЕБ), в якій висвітлено мету створення НПЕБ, завдання, пріоритетні напрями її формування, сформульовано загальні принципи організації, а також представлено результати експериментального впровадження.